

COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

van

WOENSDAG 25 JUNI 2008

Voormiddag

COMMISSION DE LA SANTE
PUBLIQUE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU
RENOUVEAU DE LA SOCIETE

du

MERCREDI 25 JUIN 2008

Matin

La séance est ouverte à 10.26 heures et présidée par Mme Muriel Gerkens.

De vergadering wordt geopend om 10.26 uur en voorgezeten door mevrouw Muriel Gerkens.

01 Vraag van mevrouw Tinne Van der Straeten aan de minister van Klimaat en Energie over "de verkoop van exotische waterplanten in tuincentra" (nr. 6110)

01 Question de Mme Tinne Van der Straeten au ministre du Climat et de l'Énergie sur "la vente de plantes aquatiques exotiques dans les centres horticoles" (n° 6110)

01.01 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!): Mevrouw de voorzitter, dit wordt een vraag zonder veel discussie, dus de spreektijd zal zeker worden gerespecteerd.

Mijnheer de minister, mijn vraag gaat over exotische waterplanten in tuincentra. Ik moet eerlijk zeggen – ik moet mij verontschuldigen, maar het was niet met opzet gedaan – dat ik alleen heb gekeken naar de situatie in Vlaanderen. In Vlaanderen besteden de provinciale en regionale overheid jaarlijks zeer veel geld om woekerende exoten in openbare waters te bestrijden. Die exoten woekeren vaak zo erg dat de afvoerfunctie van de waterlopen in het gedrang komt.

De Vlaamse Milieumaatschappij heeft samen met de provincies een actieplan uitgewerkt om exoten te bestrijden. Aangezien ondertussen exoten nog altijd vrij mogen worden verkocht in tuincentra, is het een beetje water naar de zee dragen. Er kan wel veel worden gedaan, maar wordt het probleem ten gronde niet opgelost.

Mij is gezegd dat de regeling van de verkoop – een eventuele beperking of een verbod – een materie is van de federale overheid. In uw beleidsnota hebt u daar trouwens in een passage bij stilgestaan. U wou voor de invoer, uitvoer en doorvoer van invasieve niet-inheemse soorten een juridisch kader uitwerken en u zou een ruime raadpleging met de sleutelsector organiseren.

Ik heb ter zake een aantal vragen, mijnheer de minister. Ten eerste, wat is de stand van zaken van de uitvoering van de beleidsnota? Is de raadpleging waarvan sprake was al afgelopen? Wat waren daarvan de conclusies?

Ten tweede, u spreekt over invasieve niet-inheemse soorten. Aan welke soorten denkt u dan?

Ten derde, meer specifiek wat de exotische waterplanten betreft, zullen die planten onder de uit te werken regeling vallen? Over welke planten gaat het dan precies?

Ten vierde, meent u dat het opportuun is een verbod in te stellen op dergelijke planten?

01.02 Minister Paul Magnette: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Van der Straeten, wij werken, zoals vermeld in mijn beleidsnota, aan het opstellen en invoeren van preventie- en informatieacties. De federale overheid beschikt immers over belangrijke hefbomen om te verhinderen dat invasieve uitheemse soorten in

België worden ingevoerd en op de markt worden gebracht. Preventie blijft het meest efficiënte en minst dure middel in de strijd tegen invasieve uitheemse soorten.

De volgende acties worden voorgesteld voor een doeltreffende preventie. Eerst zullen we een analyse uitvoeren van de risico's van het vrijwillig uitzetten van elke nieuwe invasieve uitheemse soort in België en een waarschuwingslijst aanleggen.

Ten tweede zullen we een specifiek wettelijk kader opstellen en gedragscodes uitwerken in samenwerking met de belangrijkste sectoren. Wij zijn van start gegaan met de voorbereidende werkzaamheden voor een federale wetgeving om het vrijwillig uitzetten en het verkopen van invasieve uitheemse soorten in België of te verbieden, of te beperken, of te omkaderen door voorwaarden inzake de informatie en etikettering die aan de consument moet worden doorgegeven, bij invoer en verkoop vast te leggen.

Ten derde zullen we een waarschuwingssysteem instellen om de vestiging van nieuwe invasieve uitheemse soorten in België vroegtijdig op te sporen.

Ten vierde zullen we een communicatieplan goedkeuren voor de vaklui en het brede publiek. Op het vlak van sensibilisatie zullen wij dit jaar ten behoeve van de sector van de aquaproductie specifieke vulgariserende documenten uitwerken die zijn gewijd aan de problematiek van de in het water levende invasieve uitheemse soorten. Die gerichte informatie vormt een aanvulling op de informatiecampagne voor het brede publiek, die mijn administratie nog in 2008 heeft gevoerd: een brochure over de opmars van exoten, de financiering van een reportage over invasieve uitheemse soorten op de RTBF enzovoort.

Het Belgisch Forum voor Invasieve Soorten heeft een database ontwikkeld voor niet-inheemse soorten die door de mens op Belgisch grondgebied worden uitgezet. De database omvat drie categorieën. Ten eerste is er de zwarte lijst van niet-inheemse soorten die in België zijn genaturaliseerd en schadelijk zijn voor het milieu. Ten tweede is er de waarschuwingslijst voor niet-inheemse soorten die nog niet zijn waargenomen in België, maar die wel invasief zijn in de buurlanden.

Ten derde zijn er de niet-inheemse soorten die in België zijn genaturaliseerd en die schadelijk kunnen zijn voor het milieu en een vermoedelijke negatieve impact kunnen hebben. Die worden op de grijze lijst gezet.

Het hoofddoel is de beperking van invoer en verkoop van soorten van de zwarte lijst en de waarschuwingslijst. Die bevatten met name de soorten die u aanhaalt zoals de grote waternavel, de waterteunisbloem of het parelvederkruid, allemaal soorten vermeld op de zwarte lijst.

Voor die soorten is het van cruciaal belang om aangepaste maatregelen te vinden, zoals uit de verkoop halen en indien mogelijk vervangen van de invasieve soorten door inheemse of niet-invasieve soorten, etiketteren, informatie verstrekken aan de kopers enzovoort.

Ik ben mij ervan bewust dat er geen efficiëntere maatregel is dan de invasieve uitheemse soorten uit de verkoop te halen, idealiter met vervanging door niet-invasieve variëteiten. Daarom willen wij de maatregel opnemen in de gevolgde aanpak.

In het kader daarvan willen wij ons ook toeleggen op een project voor de invoering van preventiemaatregelen om de vrijwillige verspreiding te beperken van op het land en in het water levende invasieve uitheemse soorten uit de tuinbouwsector in de ruime zin.

Bedoeling van het project is een verbintenischarter uit te werken in samenwerking met de tuinbouwsector.

01.03 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb begrepen dat het probleem van de exotische waterplanten en van de waterplanten waarvoor momenteel veel geld wordt gestoken in de bestrijding ervan, binnenkort zal worden aangepakt door ze effectief uit de verkoop te halen.

Dan rest mij nog alleen de hoop uit te drukken dat er snel een ontwerp zal komen, waarover we snel zullen kunnen discussiëren, zodat we erover kunnen stemmen. Dat zal jammer genoeg wellicht voor na oktober zijn, maar als het vóór het jaareinde, zullen we al blij zijn.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van mevrouw Meyrem Almaci aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de walvisjacht" (nr. 5330)

02 Question de Mme Meyrem Almaci à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la chasse à la baleine" (n° 5330)

02.01 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijn excuses als ik niet helemaal duidelijk klink, maar ik ben een beetje ziek.

Mijn vraag gaat over de walvisjacht en de bijeenkomst van de Internationale Walvisvangstcommissie. De laatste maanden hebben wij, zoals elk jaar, kunnen vaststellen hoe er actie werd gevoerd door milieuorganisaties tegen de walvisjacht, die telkenmale door Japan wordt gebruikt en misbruikt om in het Zuidpoolgebied een aantal walvissen te vangen. Tegenstanders hebben de vloot bekogeld, onder andere met rotte boter. Enkele weken geleden werden actievoerders zelfs een tijdlang vastgehouden op de Japanse vloot zonder enige rechtsgeldige grondslag.

Wij hebben ook onlangs in de pers gelezen dat een aantal mensen die deelneemt aan de zogezegd wetenschappelijke walvisjacht, gevangen is genomen met in hun bezit een aantal kilo's walvisvlees dat was bestemd voor de verkoop, wat tegen de wet is. Daaraan werd door het Japanse gerecht helemaal geen gevolg gegeven.

De acties van de milieuorganisaties zijn volgens mij gerechtvaardigd. Hun kritiek is ook het rechtstreekse gevolg van het opnieuw beginnen uitvaren van Japan om jacht te maken op verschillende walvissoorten die ook met uitsterven zijn bedreigd en onder andere daarom in het verdrag ter bescherming van trekkende wilde diersoorten werden opgenomen. Ook andere landen, zoals Noorwegen en IJsland, vangen nog steeds walvissen en houden zich niet aan het moratorium.

Eind mei, begin juni vond de jaarlijkse bijeenkomst van de International Whaling Commission plaats. De voorbereidingen van deze bijeenkomst hebben dus ook reeds plaatsgevonden. Tijdens die bijeenkomsten worden onder andere de quota voor de eventuele walvisvangst voor volgend jaar vastgesteld. Ook het Ierse voorstel van een wereldwijd walvisreservaat met uitzondering van een economische exclusieve zone waar walvisjacht mogelijk is onder toezicht, ligt opnieuw op tafel.

Naar aanleiding van die commissie stelde ik u graag de volgende vragen.

Was er een delegatie van België aanwezig op die voorbereiding? Wat zijn de conclusies daaromtrent?

Zal er een delegatie aanwezig zijn op de 60ste bijeenkomst van de IWC?

Welk standpunt hebt u ingenomen ten aanzien van de walvisjacht? Bent u voor een volledig verbod, voor eventuele quota, voor wetenschappelijk onderzoek? Welke acties zal u eventueel verder nog ondernemen?

Wat is uw houding ten aanzien van het Ierse voorstel? Is het nog van toepassing?

Hoe ver staan de onderhandelingen bij de Europese Commissie om met Europese Unie als partner toe te treden tot de IWC? Wat is uw persoonlijk standpunt op dat vlak?

02.02 Minister Paul Magnette: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Almaci, een intersessionele vergadering vond in april 2008 plaats in Londen. België was er een actief deelnemer. Het doel van de vergadering was een reflectie te maken van de toekomst van de IWC. Er werd dus niet over vangstquota onderhandeld. Er werden wel aanbevelingen opgesteld om de werkingsmethode en het klimaat van de vergaderingen te verbeteren.

Zoals ieder jaar wordt België door iemand van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en door een wetenschapper vertegenwoordigd.

België is voorstander van het behoud van het moratorium op de commerciële jacht. Het pleit voor de afschaffing van de zogenaamde wetenschappelijke jacht. België heeft tegen de uitbreiding van quota voor

de aborigenele jacht gestemd. België heeft sinds 2005 een voortrekkersrol gespeeld in het raam van de ontwikkeling van het beschermingsluik van de IWC.

Ik geef een concreet voorbeeld. België leidt het werk inzake botsingen tussen schepen en walvisachtigen.

Het Ierse voorstel ligt niet meer op tafel. Er is wel een voorstel van Japan om een beperkte jacht in hun kustwateren te voeren. Het is te vroeg om voornoemd voorstel ernstig te kunnen evalueren.

De Europese Commissie raadpleegde de lidstaten over een mogelijk gezamenlijk standpunt van de Europese Raad ter voorbereiding van de komende jaarvergadering van de Internationale Walvisvangstcommissie in Santiago, Chili, in juni 2008. Een beslissing van de Europese Raad Leefmilieu is in voorbereiding. België schaart zich achter het voorstel.

Tot slot hebben alle lidstaten van de Europese Unie die geen lid zijn van de IWC, alle toetredende landen aangeschreven om hen ervan te overtuigen het verdrag ter regulering van de walvisvangst bij te treden.

02.03 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik dank u. Ik ben blij te horen dat u het standpunt betreffende het behoud van een moratorium en het afschaffen van de wetenschappelijke jacht op walvissen ondersteunt.

Als ik het goed heb begrepen, zal een delegatie aanwezig zijn in Chili, wellicht om de Europese positie verder te verduidelijken. De Europese positie zou heel constructief kunnen zijn en goed kunnen bijdragen aan een veranderingsproces van het IWC, ook inzake Japan.

U hebt gezegd dat het nog wat te vroeg is om het Japanse voorstel te evalueren. Ik hoop dat in Chili en de komende tijd het Japanse voorstel van zeer nabij zal worden opgevolgd. In recente berichten in de media zien we dat de verkoop van walvisvlees gewoon zonder vervolging door het gerecht wordt geklasseerd in Japan. Er zijn indicaties die aantonen dat we zeer op onze hoede moeten zijn.

Ik ben dus zeer verheugd dat u het moratorium dat de wetenschappelijke jacht wil afschaffen, blijft verdedigen. Ik hoop dat u inzake het Japanse voorstel en het Europese standpunt zo goed mogelijk verder werkt aan het proberen verbieden van dit soort praktijken die de wetenschap niet dienen en die vooral een bedreiging vormen voor het voortbestaan van deze nuttige en belangrijke dieren.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La **présidente**: Les questions n° 5824 de Mme Yolande Avontroodt et n° 6329 de M. Mathias De Clercq sont reportées. La question n° 6357 de M. Georges Gilkinet est transformée en question écrite.

La réunion publique de commission est levée à 10.40 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 10.40 uur.